

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

A Confirmatory Factors Analysis of New First-graders' Readiness

ยศวีร์ สายฟ้า^{1*}

Yotsawee Saifah^{1*}

บทคัดย่อ

รอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากชั้นเรียนอนุบาลสู่ชั้นเรียนประถมศึกษาเป็นช่วงเวลาสำคัญสำหรับเด็ก การสนับสนุนการปรับตัวที่ราบรื่นสำหรับเด็กในช่วงการเปลี่ยนผ่านนี้จึงมีความสำคัญมาก งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตัวอย่างวิจัยคือครูประจำชั้นอนุบาล 3 (อายุ 5 – 6 ปี) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 3 (อายุ 5 – 6 ปี) และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถามความคาดหวังที่มีต่อความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบความพร้อมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การเจริญเติบโตและการใช้งานส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ทักษะทางวิชาการขั้นต้น ทักษะทางสังคม ทักษะการดูแลและช่วยเหลือตนเอง คุณลักษณะและพื้นนิสัยส่วนบุคคล และการควบคุมกำกับตนเอง ได้รับการยืนยันในกลุ่มครูว่ามีความตรงเชิงโครงสร้าง โดยเมตริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับทฤษฎี ($\chi^2(8, N=204)= 14.690, p=.0655, (\chi^2/df = 1.836, RMSEA=0.085, SRMR=0.004)$ เช่นเดียวกันกับกลุ่มผู้ปกครองที่เมตริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับทฤษฎี ($\chi^2(5, N=2,861) = 19.582, p = .002, \chi^2/df = 3.916, RMSEA = 0.032, SRMR = 0.001$

คำสำคัญ : รอยเชื่อมต่อทางการศึกษา, ความพร้อมสำหรับการมาโรงเรียน, การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

Article Info: Received 30 September, 2022; Received in revised form 6 December, 2022; Accepted 12 December, 2022

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล : yotsawee.s@chula.ac.th

Lecturer of Elementary Education Division, Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education, Chulalongkorn University

Email: yotsawee.s@chula.ac.th

* Corresponding Author

หมายเหตุ : ได้รับทุนจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Abstract

A transition from kindergarten to first grade classrooms matters for all children. Supports ensuring that the children would be able to perfectly adjust themselves during the transition is crucial. This study aimed to analyze the readiness for school of new first-grade students by using Confirmatory Factor Analysis (CFA). The participants were kindergarten teachers (working with children aged 5–6), first-grade teachers, parents of kindergarteners (children aged 5–6), and parents of first graders. A survey of expectations for the readiness of children to enter first grade was completed by those two groups of participants, and CFA were used to analyze the collected data. The result shows that the readiness of new first graders consisted of six aspects: (1) physical growth and body movement, (2) pre-academic skills, (3) social skills, (4) self-sufficiency skills, (5) personal qualities and disposition, and (6) self-discipline. Within a group of teachers, the construct validity of the readiness was confirmed with the model ($\chi^2(8, N=204)= 14.690, p=.0655, (\chi^2/df = 1.836, RMSEA=0.085, SRMR=0.004)$). Likewise, those within a group of parents was confirmed with the model ($\chi^2(5, N=2,861) = 19.582, p = .002, \chi^2/df = 3.916, RMSEA = 0.032, SRMR = 0.001$).

Keywords: educational transition, school readiness, confirmatory factor analysis

บทนำ

รอยเชื่อมต่อทางการศึกษา (transition to school) จากชั้นเรียนอนุบาลสู่ชั้นเรียนประถมศึกษาเป็นช่วงเวลาที่สำคัญสำหรับเด็ก เนื่องจากชั้นเรียนอนุบาลและประถมศึกษาในประเทศไทยแตกต่างกัน ทั้งในแง่หลักการจัดการศึกษา หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน บทบาทของครู การวัดประเมิน และการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557) ความแตกต่างดังกล่าวทำให้เด็กต้องใช้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเผชิญ หากเด็กสามารถปรับตัวได้ ย่อมทำให้เด็กมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น (Cabrera, 2010) ครูและผู้ปกครอง จึงต้องให้ความสำคัญกับประสบการณ์การปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา และควรส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมในการปรับตัวที่เพียงพอ เพราะเมื่อเด็กมีความพร้อมที่มากพอ เด็กจะสามารถก้าวข้ามการเปลี่ยนผ่านได้ (Duncan et al., 2007) ในทางตรงกันข้าม หากเด็กไม่มีความพร้อมในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความพร้อมด้านการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social-emotional Learning: SEL) อาจทำให้เด็กพบความยากลำบากในการปรับตัวและการเรียนรู้เชิงวิชาการในชั้นเรียน รวมถึงอาจสร้างเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนกับเด็กได้อีกด้วย (Betts et al., 2013; Cook & Coley, 2017) การส่งเสริมความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงมีความสำคัญและมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็กอย่างมาก

งานวิจัยในต่างประเทศจำนวนหนึ่งมุ่งศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา จากชั้นเรียนอนุบาลสู่ชั้นเรียนประถมศึกษา (Ben Shlomo & Taubman-Ben-Ari, 2017; Cadima et al., 2015; Correia & Marques-Pinto, 2016) ตลอดจนการปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา (Lau & Power, 2018; Vandenbroucke et al., 2018) สำหรับในบริบทประเทศไทย มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งศึกษาสภาพการปฏิบัติและบทบาทของครูและผู้ปกครองในการสนับสนุนเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา (กมลทิพย์ นิ่มคราวัช และ ศศิลักษณ์ ขยันกิจ, 2560; จิตโสภิติน โสหา และ วรวรรณ เหมชะญาติ, 2560; พณิตกานต์ อรรถสุขวัฒนา และ อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร, 2560; Chinsangthip & Khayankij, 2020) จะเห็นได้ว่า ความพร้อมทางการเรียน (school readiness) เป็นปัจจัยสำคัญในการปรับตัวที่ประสบความสำเร็จของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา

อย่างไรก็ตาม การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า มีเพียงงานวิจัยของ Niklas et al. (2018) เท่านั้น ที่สังเคราะห์องค์ประกอบความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อใช้สำหรับประเทศออสเตรเลีย ออสเตรเลีย โคลอมเบีย เยอรมนี นิการากัว และสโลวีเนีย โดยมีองค์ประกอบของความพร้อม อาทิ การพึ่งพาตนเอง ความสามารถทางสังคม ทักษะทางภาษา การมีสมาธิจดจ่อ การมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็ก ทักษะทางอารมณ์ ทักษะทางสติปัญญา เป็นต้น ด้วยบริบทและระบบการศึกษาที่ต่างกันเป็นผลให้การอ้างอิงองค์ประกอบความพร้อมดังกล่าวมาใช้ในบริบทประเทศไทยอาจมีข้อจำกัด ในขณะที่ในบริบทของประเทศไทยเอง การศึกษาวิจัยที่สังเคราะห์องค์ประกอบความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อาจยังมีข้อจำกัดและไม่มีผลการนำเสนอผลในวงกว้าง ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยเพื่อสังเคราะห์ข้อความรู้ดังกล่าวจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้สำหรับเด็กกลุ่มนี้

การศึกษางานวิจัยของ Hussain et al. (2018) Kumru (2014) และ Niklas et al. (2018) พบว่า ความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถสังเคราะห์และจัดหมวดหมู่ออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) การเจริญเติบโตและการใช้งานส่วนต่างๆ ของร่างกาย (2) ทักษะทางวิชาการขั้นต้น (3) ทักษะทางสังคม (4) ทักษะการดูแลและช่วยเหลือตนเอง (5) คุณลักษณะและทัศนียส่วนบุคคล และ (6) การควบคุมกำกับตนเอง ความพร้อมทั้ง 6 ด้านนี้ครอบคลุมพัฒนาการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน (ตาราง 1) อย่างไรก็ตาม ความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังกล่าวเป็นผลมาจากการทบทวนวรรณกรรม จึงมีข้อจำกัดในการนำไปใช้อ้างอิงต่อ ดังนั้นหากมีการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ขององค์ประกอบความพร้อมทั้ง 6 ด้าน ดังกล่าว ย่อมทำให้ได้มาซึ่งข้อความรู้ที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้อ้างอิงต่อได้มากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ประสบผลสำเร็จ

ตาราง 1

ความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายการ	ด้านพัฒนาการที่ควรได้รับการส่งเสริม			
	ร่างกาย	อารมณ์-จิตใจ	สังคม	สติปัญญา
1. ด้านการเจริญเติบโตและการใช้งานส่วนต่างๆ ของร่างกาย				
1.1 มีการเจริญเติบโตของร่างกายเป็นไปตามเกณฑ์สมวัย	●			
1.2 ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการทำกิจกรรมต่างๆ	●			
1.3 เคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่อย่างคล่องแคล่ว	●			
1.4 ใช้งานประสานกันระหว่างมือและสายตาในการหยิบจับอุปกรณ์	●			●
2. ด้านทักษะทางวิชาการขั้นต้น				
2.1 แสดงความสนใจในการทำกิจกรรมการอ่าน		●		●
2.2 คัดลอกหรือขีดเขียนตามรูปร่างหรือทิศทางที่กำหนด	●			●
2.3 เขียนชื่อ - นามสกุลของตนเอง	●			●
2.4 รู้จักชื่อของตัวพยัญชนะไทย				●
2.5 รู้จักตัวเลข 0 - 10				●
2.6 บอกจำนวน 0 - 10				●
2.7 รู้จักรูปร่าง รูปทรง และสีต่าง ๆ				●

ตาราง 1 (ต่อ)

ความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายการ	ด้านพัฒนาการที่ควรได้รับการส่งเสริม			
	ร่างกาย	อารมณ์-จิตใจ	สังคม	สติปัญญา
2. ด้านทักษะทางวิชาการขั้นต้น				
2.8 บอกเล่าจินตนาการผ่านผลงานหรือคำพูด				●
2.9 ทหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรมด้วยตนเอง				●
2.10 สังเกตสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในสิ่งแวดล้อมรอบตัว				●
2.11 อธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในสิ่งแวดล้อมรอบตัว				●
2.12 รับข้อมูล จำแนก หรือจัดกระทำข้อมูลอย่างมีเหตุผล				●
2.13 จดจำข้อมูลหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ตนเองประสบ				●
2.14 เรียบเรียงเรื่องราวเหตุการณ์ตามลำดับก่อนหลัง				●
2.15 รับฟังคำสั่งหรือคำพูดของผู้อื่นโดยเข้าใจได้ถูกต้อง			●	●
2.16 พูดแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างชัดเจน				●
2.17 บอกความต้องการของตนเองได้อย่างชัดเจน		●		●
3. ด้านทักษะทางสังคม				
3.1 สื่อสารความรู้สึกและแสดงออกทางอารมณ์เหมาะสม		●	●	●
3.2 กล่าวขอบคุณหรือมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ไม่คุ้นเคย		●	●	●
3.3 มีมารยาทในการพูดกับบุคคลด้วยภาษาที่เหมาะสม		●	●	●
3.4 เข้าหาเพื่อน ร่วมกิจกรรม หรือเล่นร่วมกับเพื่อน		●	●	●
3.5 จดจำรูปลักษณ์ ชื่อ และความสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัว			●	●
3.6 ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้เหมาะสมและมีกาลเทศะ		●	●	●
4. ด้านทักษะการดูแลและช่วยเหลือตนเอง				
4.1 รับประทานเป็นเวลาครบถ้วนทุกมื้ออาหาร	●			●
4.2 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย	●			●
4.3 รับประทานอาหารด้วยตนเองจนหมด	●			●
4.4 เข้าห้องน้ำได้เองโดยลำพัง	●	●	●	●
4.5 อุดหนุนรอยเวลาหรือลำดับในการเข้าห้องน้ำ		●	●	●
4.6 อาบน้ำและชำระล้างส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้เอง	●		●	●
4.7 แต่งตัวและการดูแลความเรียบร้อยของผมและเล็บ	●		●	●
4.8 จัดกระเป๋าและอุปกรณ์การเรียนด้วยตนเอง				●
4.9 ดูแลรักษาสิ่งของของตนเอง		●	●	●
4.10 ทิ้งขยะลงในถังขยะ		●	●	●
4.11 จัดเก็บสิ่งของที่ไม่ได้ใช้งานแล้วในที่ที่เหมาะสม		●	●	●
5. ด้านคุณลักษณะและพื้นฐานนิสัยส่วนบุคคล				
5.1 พูดความจริงและไม่พูดโกหก		●		●
5.2 รู้ว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ		●		●

ตาราง 1 (ต่อ)

ความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายการ	ด้านพัฒนาการที่ควรได้รับการส่งเสริม			
	ร่างกาย	อารมณ์-จิตใจ	สังคม	สติปัญญา
5. ด้านคุณลักษณะและพินิสัยส่วนบุคคล				
5.3 ช่วยเหลือและแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น		●	●	●
5.4 เปิดใจกว้างและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น		●	●	●
5.5 รู้จักหน้าที่ของตนเอง ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น		●	●	●
5.6 แสดงพฤติกรรมว่ามีความสุขกับการมาโรงเรียน		●		●
5.7 รู้จักและรับรู้ข้อดีและข้อเสียของตนเอง		●		●
5.8 รับรู้ความสนใจและความถนัดของตนเอง		●		●
5.9 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ		●		●
5.10 มีความพยายามในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ		●		
5.11 แสดงความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมทำสิ่งต่าง ๆ	●	●		●
5.12 พุดจาและแสดงออกทางพฤติกรรมด้วยความมั่นใจ		●	●	●
5.13 อดทนต่อสิ่งที่ท้าทายหรืออุปสรรคด้วยความเข้มแข็ง		●		
5.14 ยืดหยุ่นปรับตัวเพื่อก้าวผ่านสิ่งที่ท้าทายหรืออุปสรรค		●		●
6. ด้านการควบคุมกำกับตนเอง				
6.1 ยกมือส่งสัญญาณก่อนที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็น	●	●	●	●
6.2 อดทนรอคอยต่อแถวตามลำดับก่อนหลัง		●	●	
6.3 นั่งอยู่กับที่นั่งหรือโต๊ะเรียนต่อเนื่องมากกว่า 30 นาที	●	●		●
6.4 ทำการบ้านหรืองานด้วยตนเองจนสำเร็จทีละอย่าง		●		●
6.5 อยู่ห่างไกลจากผู้ปกครองหรือผู้ที่คุ้นเคยโดยไม่แฉง		●	●	
6.6 มีสมาธิจดจ่อทำสิ่ง ๆ หนึ่งได้ต่อเนื่องมากกว่า 15 นาที		●		●
6.7 เชื่อฟังผู้ใหญ่ที่มีใช้ผู้ปกครองหรือผู้ที่คุ้นเคย		●	●	●
6.8 ปฏิบัติตามกฎและข้อตกลงทั้งในและนอกชั้นเรียน		●	●	●
6.9 รู้จักสงบสติอารมณ์ และควบคุมอารมณ์		●	●	

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างองค์ประกอบความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้วิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีระหว่างองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านกับความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นจะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบพร้อมภายในตัวแปร และทดสอบความสอดคล้องระหว่างข้อมูลกับโมเดลที่กำหนดคุณลักษณะของตัวแปร (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างนี้จะสามารถช่วยยืนยันความสอดคล้องเชิงทฤษฎีของความความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรของงานวิจัยนี้ คือ ครูอนุบาล ครูประถมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนอนุบาล และผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่อยู่ในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา ในการสุ่มตัวอย่างวิจัย ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ที่ศึกษา คือ โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับประถมศึกษาด้วยการสุ่มแบบเป็นชั้นภูมิ (stratified random sampling) จากนั้นแบ่งประชากรเป็นชั้นย่อย ๆ แล้วสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (proportion) โดยแบ่งชั้นภูมิของประชากรออกเป็น 5 ระดับ (ตาราง 2) โดยในชั้นภูมิที่ 1 – 2 จังหวัดที่ถูกจับสลากทั้ง 18 จังหวัด ได้แก่ (1) ภาคเหนือ 2 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดน่าน (2) ภาคกลาง 4 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพิษณุโลก (3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดหนองคาย และจังหวัดอุดรธานี (4) ภาคตะวันออก 2 จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรีและจังหวัดจันทบุรี (5) ภาคตะวันตก 2 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรีและจังหวัดกาญจนบุรี และ (6) ภาคใต้ 4 จังหวัด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสงขลา และจังหวัดภูเก็ต และในแต่ละจังหวัดตั้งชั้นภูมิที่ 3 – 4 สุ่มโรงเรียนรัฐบาลทั้งในพื้นที่ในอำเภอเมืองและนอกอำเภอเมือง รวมทั้งสิ้น 36 โรงเรียน และในแต่ละโรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง 4 กลุ่ม

ตาราง 2

การคัดเลือกประชากรและตัวอย่างวิจัย

ระดับชั้นภูมิ	การคัดเลือกตัวอย่างวิจัย							
ชั้นภูมิที่ 1	ภูมิภาค (จำนวนรวม 6 ภูมิภาค)							
ชั้นภูมิที่ 2	จังหวัด (จำนวนรวม 18 จังหวัด)							
ชั้นภูมิที่ 3	เขตพื้นที่ในอำเภอเมือง (จำนวนรวม 18 เขตพื้นที่)				เขตพื้นที่นอกอำเภอเมือง (จำนวนรวม 18 เขตพื้นที่)			
ชั้นภูมิที่ 4	โรงเรียนรัฐบาล (จำนวน 18 โรงเรียน)				โรงเรียนรัฐบาล (จำนวน 18 โรงเรียน)			
ชั้นภูมิที่ 5	ครู	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้ปกครอง
	อนุบาล	นักเรียน	ประถม	นักเรียน	อนุบาล	นักเรียน	ประถม	นักเรียน
		อนุบาล	ศึกษา	ประถม		อนุบาล	ศึกษา	ประถม
			ศึกษา	ศึกษา			ศึกษา	ศึกษา

เมื่อติดต่อประสานงานเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย รวมทั้งชี้แจงรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัย ตลอดจนผลกระทบที่อาจได้รับจากการเข้าร่วมการวิจัยแล้วสรุปว่า มีตัวอย่างที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ประกอบด้วย ครูประจำชั้นอนุบาล 3 (อายุ 5 – 6 ปี) จำนวน 87 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 117 คน รวมเป็นครูทั้งสิ้น 204 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 3

(อายุ 5 – 6 ปี) จำนวน 1,262 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1,599 คน รวมเป็นผู้ปกครองทั้งสิ้น 2,861 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในโครงการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามความคาดหวังที่มีต่อความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 2 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 17 ข้อ เกี่ยวข้องข้อมูลพื้นฐานของครูและผู้ปกครอง และตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังที่มีต่อความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน 6 ด้าน จำนวน 65 ข้อ โดยเป็นข้อคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ (5-point Likert scale) ทั้งนี้ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาหรือข้อ (item content validity) ซึ่งเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) โดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัยและการประถมศึกษา จำนวน 4 ท่านและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 ท่าน และพบว่าข้อคำถามในแบบสอบถามทั้งสองตอน มีค่าดัชนีมากกว่า 0.8 ขึ้นไปทุกข้อ ซึ่งแปลผลได้ว่า ข้อคำถามในแบบสอบถามทุกข้อมีคุณภาพสามารถใช้งานได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนแล้ว ผู้วิจัยจัดทำหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล และดำเนินการติดต่อโรงเรียนทั้ง 36 แห่ง เพื่อขอเข้าเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามกับโรงเรียนทั้ง 36 แห่ง โดยใช้วิธีติดต่อผู้ประสานงานของโรงเรียนแต่ละแห่งเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการจัดส่งและจัดเก็บแบบสอบถาม รวมถึงการส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) กับตัวอย่าง โดยตรวจสอบความสอดคล้อง จำนวนองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ และน้ำหนักองค์ประกอบตามขั้นตอน เริ่มจากการกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดลด้วยโมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง โดยพิจารณาค่า χ^2 , relative χ^2 (χ^2/df), CFI, TLI, RMSEA, SRMR เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของโมเดลการวัดโดยภาพรวม

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง โดยอาศัยข้อมูลจากตัวอย่างวิจัย พบว่าผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง มีดังนี้

1. โมเดลการวัดองค์ประกอบความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยครูอนุบาลและครูประถมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลการวัดองค์ประกอบความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความตรงเชิงโครงสร้าง โดยเมตริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับทฤษฎี ($\chi^2(8, N = 204) = 14.690, p = .0655, \chi^2/df = 1.836, RMSEA = 0.085, SRMR = 0.004$) สำหรับน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละองค์ประกอบในความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสูงที่สุดในด้านทักษะทางสังคม ($B = .984$) ด้านทักษะการดูแลและช่วยเหลือตนเอง ($B = .983$) รองลงมาคือ ด้านการเจริญเติบโตและการใช้งานส่วนต่างๆ ของร่างกาย ($B = .976$) ด้านทักษะทางวิชาการขั้นต้น ($B = .975$) ด้านการควบคุมกำกับตนเอง ($B = .960$) และด้านคุณลักษณะและพื้นนิสัยส่วนบุคคล ($B = .944$) โดยแต่ละองค์ประกอบมีความผันแปรร่วมกับความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่าง .969 - .891 (ตาราง 3 ภาพ 1)

2. โมเดลการวัดองค์ประกอบความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลการวัดองค์ประกอบความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความตรงเชิงโครงสร้าง โดยเมตริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับทฤษฎี ($\chi^2(5, N = 2,861) = 19.582, p = .002, \chi^2/df = 3.916, RMSEA = 0.032, SRMR = 0.001$) สำหรับน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละองค์ประกอบในความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสูงที่สุดในด้านคุณลักษณะและพินินิสัยส่วนบุคคล ($B = .971$) รองลงมาคือ ด้านทักษะการดูแลและช่วยเหลือตนเอง ($B = .957$) ด้านการควบคุมกำกับตนเอง ($B = .952$) ด้านทักษะทางสังคม ($B = .952$) ด้านทักษะทางวิชาการขั้นต้น ($B = .930$) และด้านการเจริญเติบโตและการใช้งานส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ($B = .928$) ตามลำดับ โดยแต่ละองค์ประกอบมีความผันแปรร่วมกับความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่าง .913 - .959 (ตาราง 3 ภาพ 2)

ตาราง 3

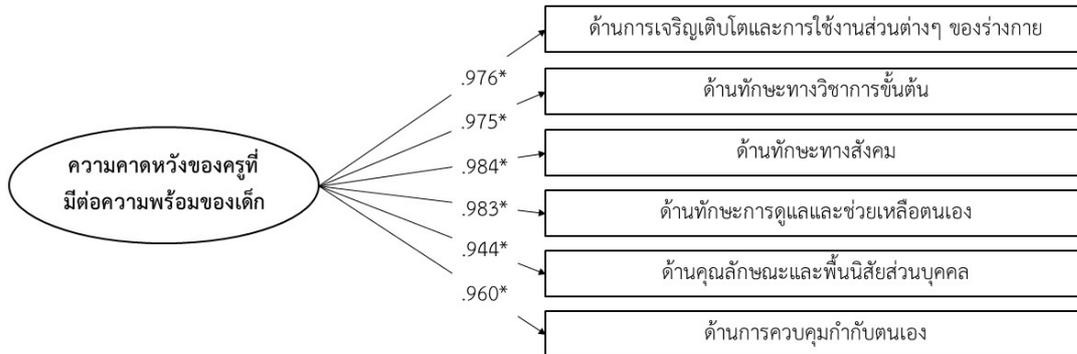
การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยครูอนุบาล ครูประถมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนอนุบาล และผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษา

องค์ประกอบ	B	SE	t	R ²
ความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยครูอนุบาลและครูประถมศึกษา				
ด้านการเจริญเติบโตและการใช้งานส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย	0.976	0.005	190.115*	0.952
ด้านทักษะทางวิชาการขั้นต้น	0.975	0.005	189.816*	0.951
ด้านทักษะทางสังคม	0.984	0.004	276.664*	0.969
ด้านทักษะการดูแลและช่วยเหลือตนเอง	0.983	0.004	262.931*	0.967
ด้านคุณลักษณะและพินินิสัยส่วนบุคคล	0.944	0.011	89.264*	0.891
ด้านการควบคุมกำกับตนเอง	0.960	0.008	122.185*	0.921
ความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษา				
ด้านการเจริญเติบโตและการใช้งานส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย	0.928	0.003	317.125*	0.913
ด้านทักษะทางวิชาการขั้นต้น	0.930	0.003	312.585*	0.955
ด้านทักษะทางสังคม	0.952	0.002	485.291*	0.953
ด้านทักษะการดูแลและช่วยเหลือตนเอง	0.957	0.002	539.290*	0.959
ด้านคุณลักษณะและพินินิสัยส่วนบุคคล	0.971	0.001	675.189*	0.962
ด้านการควบคุมกำกับตนเอง	0.952	0.002	483.724*	0.959

หมายเหตุ : * $p < .01$

ภาพ 1

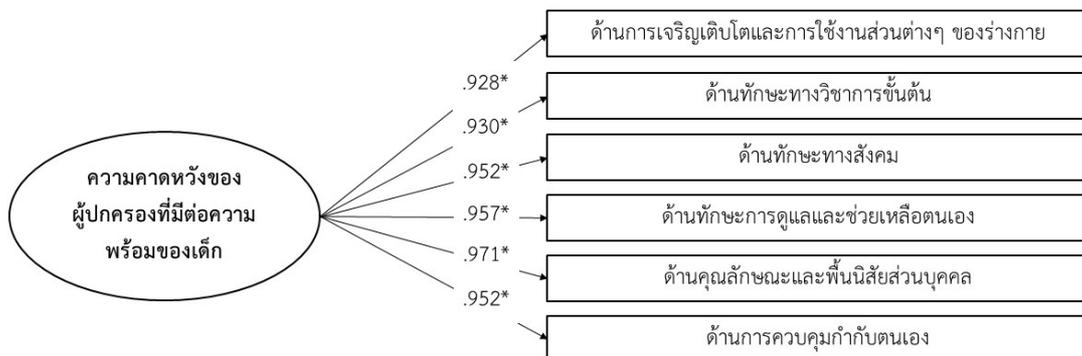
โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยครูอนุบาลและครูประถมศึกษา

$\chi^2(8, N = 204) = 14.690, p = .0655, \chi^2/df = 1.836, RMSEA = 0.085, SRMR = 0.004, AIC = 742.412, BIC = 794.893, \text{Sample-Size Adj. BIC} = 734.832$

ภาพ 2

โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษา

$(\chi^2(5, N = 2,861) = 19.582, p = .002, \chi^2/df = 3.916, RMSEA = 0.032, SRMR = 0.001, AIC = 16438.664, BIC = 16569.760, \text{Sample-Size Adj. BIC} = 16499.858$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสังเคราะห์ความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ยืนยันโมเดลความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยครูอนุบาลและครูประถมศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษา ที่มีความตรงเชิงโครงสร้างและน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละองค์ประกอบในความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสองโมเดล

เมื่อเรียงลำดับน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละองค์ประกอบจากตัวอย่างครูอนุบาลและครูประถมศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านทักษะทางสังคม ($B = .984$) ด้านทักษะการดูแลและช่วยเหลือตนเอง ($B = .983$) รองลงมาคือ ด้านการเจริญเติบโตและการใช้งานส่วนต่างๆ ของร่างกาย ($B = .976$) ด้านทักษะทางวิชาการขั้นต้น

($B = .975$) ด้านการควบคุมกำกับตนเอง ($B = .960$) และด้านคุณลักษณะและพินินิสัยส่วนบุคคล ($B = .944$) สำหรับตัวอย่าง ผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษา เมื่อเรียงลำดับน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะและพินินิสัยส่วนบุคคล ($B = .981$) รองลงมาคือ ด้านทักษะ การดูแลและช่วยเหลือตนเอง ($B = .979$) และด้านการควบคุมกำกับตนเอง ($B = .979$) ด้านทักษะทางวิชาการขั้นต้น ($B = .977$) ด้านทักษะทางสังคม ($B = .976$) และด้านการเจริญเติบโตและการใช้งานส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ($B = .955$) ตามลำดับ

ทั้งนี้ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลแยกกันระหว่างกลุ่มครู และกลุ่มผู้ปกครอง หากพิจารณาเปรียบเทียบกันระหว่างทั้ง 2 กลุ่ม จากการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลการวัดในกลุ่มผู้ปกครอง ($AIC = 16438.664$, $BIC = 16569.760$, $Sample\text{-}Size\ Adj.\ BIC = 16499.858$) มีความสอดคล้องมากกว่าโมเดลการวัดในกลุ่มครู ($AIC = 2747.323$, $BIC = 2860.243$, $Sample\text{-}Size\ Adj.\ BIC = 2793.530$) เนื่องจากมีค่าสถิติที่น้อยกว่า

ผลการวิจัยข้างต้นได้ยืนยันองค์ประกอบของความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งในกลุ่ม ครู และกลุ่มผู้ปกครอง ซึ่งสามารถวัดได้จากองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเจริญเติบโตและการใช้งานส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย (2) ด้านทักษะทางวิชาการขั้นต้น (3) ด้านทักษะทางสังคม (4) ด้านทักษะการดูแลและช่วยเหลือตนเอง (5) ด้านคุณลักษณะและพินินิสัยส่วนบุคคล และ (6) ด้านการควบคุมกำกับตนเอง

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า รอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากชั้นเรียนอนุบาลสู่ชั้นเรียนประถมศึกษาเป็นมากกว่าเพียงแค่ ช่วงเวลาที่เด็กเลื่อนชั้นเรียนที่สูงขึ้น เพราะประสบการณ์การก้าวเข้ามาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นช่วงเวลาของเด็ก ทุกคนต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลง การปรับตัวให้ก้าวข้ามการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้สำเร็จได้นั้น เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ การช่วยเหลือและพึ่งพาตนเอง ตลอดจนจัดการสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองขณะอยู่ที่โรงเรียน การที่เด็กมีความพร้อมทั้ง 6 ด้าน ตามผลวิจัยนี้ ย่อมช่วยให้เด็กมีแนวโน้มในการดำเนินการต่าง ๆ ดังกล่าวได้ ซึ่งแน่นอนว่าหากเด็กสามารถปรับตัวได้ขณะขึ้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ย่อมทำให้การเรียนรู้และใช้ชีวิตในโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น (Lau & Power, 2018; Vandembroucke et al., 2018) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในงานวิจัยนี้ พบว่า โมเดลการวัดในกลุ่มผู้ปกครอง มีความสอดคล้องมากกว่าโมเดลการวัดในกลุ่มครู สะท้อนให้เห็นว่า ทั้งครูและผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ส่งเสริมความพร้อมของเด็ก ที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อาจมีความรู้ความเข้าใจและความคาดหวังที่มีต่อเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา ที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยเพื่อขยายความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประเด็นดังกล่าวต่อไป อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แสดงให้เห็นความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่สำคัญที่เด็กจำเป็นต้องมีและได้รับการส่งเสริมเพื่อการปรับตัวในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาที่ ประสบความสำเร็จ ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบการวิจัยของ Hussain et al. (2018) Kumru (2014) และ Niklas et al. (2018) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้านต่าง ๆ และ เสนอเป็นองค์ประกอบความพร้อมของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อ

องค์ประกอบความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนหนึ่งมาจากความคาดหวังของครู พบว่า ความพร้อมด้านทักษะทางสังคมเป็นองค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงสุด ประเด็นนี้มีความเป็นไปได้ว่าขณะที่เด็กอยู่ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน เด็กต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่หลากหลาย ทั้งกับครูประจำชั้นและ ครูผู้สอนในวิชาต่าง ๆ และเพื่อนร่วมชั้นเรียน หากเด็กได้รับการเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางสังคมมาเป็นอย่างดี เช่น กล่าวพูดคุยหรือมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ไม่คุ้นเคยปรับตัวเพื่อเข้าหาเพื่อน ร่วมกิจกรรมหรือเล่นร่วมกับเพื่อนได้ ย่อมช่วยทำให้เด็กสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนประถมศึกษาได้อย่างราบรื่น ในทำนองเดียวกัน จะเห็นได้ว่า

ความพร้อมทางด้านทักษะทางสังคมในที่นี่ครอบคลุมความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอารมณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสื่อสารความรู้สึกและแสดงออกทางอารมณ์เหมาะสม ซึ่งเป็นองค์ประกอบด้านที่มีน้ำหนักมากที่สุด หากเด็กมีความสามารถทางอารมณ์ที่มั่นคงและมีวุฒิภาวะที่เหมาะสมตามวัย ย่อมทำให้เด็กสามารถทำกิจกรรมร่วมกับครูและเพื่อนร่วมชั้นได้อย่างราบรื่น การได้รับประสบการณ์หรือเกิดการเรียนรู้ตามบทเรียนในรายวิชาต่าง ๆ จึงย่อมเกิดผลดีตามมาด้วย ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาที่พบว่า ทักษะทางด้านอารมณ์และสังคมหรือความสามารถในการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของเด็กเมื่อขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (Rimm-Kaufman et al., 2014; Taylor et al., 2017) การส่งเสริมทักษะด้านสังคมและอารมณ์มีความสำคัญกับการปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา จึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมความพร้อมด้านดังกล่าวให้กับเด็ก เนื่องจากการส่งเสริมความพร้อมด้านทักษะทางสังคมในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียน โดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมทางบวกที่ส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น (Chan, 2012)

ในแง่ของทักษะด้านพื้นฐานทางวิชาการขั้นต้น ผลวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การเตรียมความพร้อมเด็กด้านทักษะวิชาการก่อนที่จะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้น ไม่ได้มุ่งเน้นการเรียนรู้เนื้อหาสาระที่มากเกินไปจนเกิดความจำเริญ การเตรียมความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานทางวิชาการที่เหมาะสมตามวัย คือ การปูพื้นฐานเรื่องการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ รวมถึงทักษะกระบวนการคิดเป็นสำคัญ ดังที่แสดงรายละเอียดในตาราง 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสะท้อนให้เห็นว่า ครูและผู้ปกครองไม่ได้ให้น้ำหนักกับทักษะด้านนี้ให้เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุด ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะนำเนื้อหาวิชาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ลงมาสอนในระดับชั้นอนุบาล การดำเนินการดังกล่าวนอกจากไม่เกิดประโยชน์ต่อเด็กในระยะยาวแล้ว ยังเป็นการลดทอนความสำคัญของการส่งเสริมความพร้อมในด้านอื่น ๆ ซึ่งมีความสำคัญต่อการปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาไม่แพ้กัน อนึ่ง เมื่อวิเคราะห์หลักสูตรในระดับประถมศึกษาแล้ว จะพบว่าเนื้อหาสาระที่เป็นพื้นฐานของการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ในตัวชี้วัดได้ถูกกำหนดให้เริ่มต้นสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยกตัวอย่างเช่น ตัวชี้วัด ท 4.1 ป.1/1 บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย หรือตัวชี้วัด ค 1.1 ป.1/1 เขียนและอ่านตัวเลขฮินดูอารบิกและตัวเลขไทยแสดงปริมาณของสิ่งของหรือจำนวนนับที่ไม่เกินหนึ่งร้อย และศูนย์ เป็นต้น ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นแต่อย่างใดที่จะเร่งรัดการสอนอ่านเขียนในระดับชั้นอนุบาล ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Niklas et al. (2017) ที่ระบุถึงการส่งเสริมความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จำเป็นอย่างยิ่งในการรักษาสมดุลของการส่งเสริมความพร้อมตามมิติของพัฒนาการการเรียนรู้แต่ละด้าน เนื่องจากความสามารถในการปรับตัวของเด็กเมื่อก้าวสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มิได้ใช้ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่เด็กจำเป็นต้องใช้ความสามารถ ทักษะกระบวนการ ตลอดจนคุณลักษณะต่าง ๆ ประกอบกัน เพื่อช่วยให้การปรับตัวสู่การเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประสบความสำเร็จและราบรื่นมากที่สุด

โดยสรุป ผลการวิจัยนี้วิเคราะห์องค์ประกอบความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 องค์ประกอบความพร้อมทั้ง 6 ด้าน สะท้อนให้เห็นว่า การส่งเสริมความพร้อมให้กับเด็กที่อยู่ในช่วงดังกล่าวเป็นหน้าที่สำคัญของผู้เกี่ยวข้อง การมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสภาพความพร้อมของเด็กที่กำลังขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยให้การสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาเกิดขึ้นได้ประสบความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ การนำข้อความรู้เกี่ยวกับความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปต่อยอดในทางปฏิบัติ ตั้งแต่การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม รวมไปถึงการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาเกิดขึ้นอย่างราบรื่น ลดความท้อแท้ และส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยนี้ได้ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของความพร้อมของเด็กที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองที่อยู่ในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาดังกล่าว อาจนำข้อความรู้เกี่ยวกับความพร้อมของเด็กที่อยู่ในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาช่วงนี้ไปใช้ในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากชั้นเรียนอนุบาลสู่ชั้นเรียนประถมศึกษาให้แก่เด็กได้อย่างเหมาะสม รวมถึงอาจดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก ในแง่ของการปรับตัวเมื่อก้าวสู่ชั้นเรียนประถมศึกษา รวมถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกันกับการพัฒนาโปรแกรมประสานรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากชั้นเรียนอนุบาลสู่ชั้นเรียนประถมศึกษาที่มุ่งเน้นการส่งเสริมความพร้อมทั้ง 6 ด้าน ให้แก่เด็ก

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลทิพย์ นิ่มธราวุธ และ ศศิลักษณ์ ขยันกิจ. (2561). บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *An Online Journal of Education*, 13(2), 16–29.
- จิตโสภณ โสหา และ วรวรรณ เหมชะญาติ. (2560). การพัฒนารอบแนวคิดการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กอนุบาลเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษา. *An Online Journal of Education*, 13(1), 325–338.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนิตกานต์ อรรถสุขวัฒนา และ อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร. (2560). การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล. *An Online Journal of Education*, 13(2), 330–344.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2557). รอยเชื่อมต่อการเรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนอนุบาลและประถมศึกษา : ก้าวอย่างที่สำคัญของเด็กประถมศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 42(3), 143-159.
- วรรณิ แกมเกต. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Ben Shlomo, S., & Taubman-Ben-Ari, O. (2017). Child adjustment to first grade as perceived by the parents: The role of parents' personal growth. *Stress and Health: Journal of the International Society for the Investigation of Stress*, 33(2), 102-110. doi:10.1002/smi. 2678
- Betts, L. R., Rotenberg, K. J., & Trueman, M. (2013). Young children's interpersonal trust consistency as a predictor of future school adjustment. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 34(3), 310-318. doi: 10.1016/j.appdev.2013.09.003
- Cabrera, N. J. (2010). Father involvement and public policies. In M. E. Lamb (Ed.). *The role of the father in child development* (5th ed.). (pp. 517–550). Wiley.
- Cadima, J., Doumen, S., Verschueren, K., & Buyse, E. (2015). Child engagement in the transition to school: Contributions of self-regulation, teacher–child relationships and classroom climate. *Early Childhood Research Quarterly*, 32(3), 1-12. doi:10.1016/j.ecresq.2015.01.008
- Chan, W. L. (2012). Expectations for the transition from kindergarten to primary school amongst teachers, parents and children. *Early Child Development and Care*, 182(5), 639–664. <http://dx.doi.org/10.1080/03004430.2011.569543>.

- Chinsangthip, S., & Khayankij, S. (2020). Guidelines to build a smooth transition from home to preschool: Parental roles in the Thai context. *Asia-pacific Journal of Research*, 14(2), 179-194.
- Cook, K. D., & Coley, R. L. (2017). School Transition practices and children's social and academic adjustment in kindergarten. *Journal of Educational Psychology*, 109(2), 166-177.
<https://doi.org/10.1037/edu0000139>
- Correia, K., & Marques-Pinto, A. (2016). Adaptation in the transition to school: Perspectives of parents, preschool and primary school teachers. *Educational Research*, 58(3), 247-264.
<https://doi.org/10.1080/00131881.2016.1200255>
- Duncan, G. J., Dowsett, C. J., Claessens, A., Magnuson, K., Huston, A. C., Klebanov, P., & Japel, C. (2007). School readiness and later achievement. *Developmental Psychology*, 43(6), 1428-1446.
<http://dx.doi.org/10.1037/0012-1649.43.6.1428>.
- Hussain, H., Jesuvadian, M. K., Tay-Lim, J., Karuppiah, N., Norazman, L. Y., & Lim, L. (2018). *Supporting children in their transition to primary 1: A guide for teachers and parents in Singapore*. National Institute of Education, Nanyang Technological University.
- Kumru, M. (2014). Teachers' views on the qualifications that students should possess in the transition to primary education (case study: Sakarya). *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, 4333-4337. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.942>
- Lau, E. Y. H., & Power, T. G. (2018). Parental involvement during the transition to primary school: Examining bidirectional relations with school adjustment. *Children and Youth Services Review*, 88, 257-266.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2018.03.018>
- Niklas, F., Cahrssen, C., Vidmar, M., Segerer, R., Schmiedeler, S., Galpin, R., & Tayler, C. (2018). Early childhood professionals' perceptions of children's school readiness characteristics in six countries. *International Journal of Educational Research*, 90, 144-159.
<https://doi.org/10.1016/j.ijer.2018.06.001>
- Niklas, F., Tayler, C., & Cahrssen, C. (2017). What is school readiness and how are smooth transitions to school supported? In T. Bentley, & G. C. Savage (Eds.). *Educating Australia: Challenges for the decade ahead* (pp. 117-132). Melbourne University Press.
- Rimm-Kaufman, S. E., Larsen, R. A., Baroody, A. E., Curby, T. W., Ko, M., Thomas, J. B., & DeCoster, J. (2014). Efficacy of the responsive classroom approach: results from a 3-year, longitudinal randomized controlled trial. *American Educational Research Journal*, 51(3), 567-603.
- Taylor, R. D., Oberle, E., Durlak, J. A., & Weissberg, R. P. (2017). Promoting positive youth development through school-based social and emotional learning interventions: a meta-analysis of follow-up effects. *Child Development*, 88, 1156-1171.
- Vandenbroucke, L., Verschueren, K., Desoete, A., Aunio, P., Ghesquière, P., & Baeyens, D. (2018). Crossing the bridge to elementary school: the development of children's working memory components in relation to teacher-student relationships and academic achievement. *Early Childhood Research Quarterly*, 42, 1-10. doi:10.1016/j.ecresq.2017. 08.004